

An aerial photograph showing a dark, winding river. A light-colored path or road curves along the left bank of the river, surrounded by dense green and yellowish trees. The right bank is also covered in vegetation. The overall scene is a natural landscape.

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Resultaten Winssen-Zuid
Vervolgonderzoek Flora en Fauna
Definitief

colofon

projectnaam
Resultaten Winssen-Zuid

datum
16 oktober 2023

projectnummer
P06266

opdrachtgever
Van de Klok Wonen B.V.

BRO
projectleider

opgesteld door

interne controle

bron kapt
BRO

Boscheweg 107
5282 WV Boxtel
+31 (0)411 850 400
info@bro.nl
www.bro.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4	5.2	Gierzwaluw	14			
	1.1	Aanleiding	4	5.3	Steenuil	14		
	1.2	Doel	4	5.4	Vleermuizen	14		
				5.5	Marterachtigen	14		
			5.6	Overige soorten	14			
2	Omschrijving plangebied	5	6	Conclusie	15			
	2.1	Huidige situatie				5		
	2.2	Toekomstige situatie	5	7	Bronnen	16		
3	Werkwijze	7	8				Verklarende Woordenlijst	17
	3.3	Steenuil						
	3.4	Vleermuizen		10				
	3.5	Marterachtigen		11				
	3.6	Rugstreepad, poelkikker en kamsalamander		11				
4	.Resultaten	12						
	4.1	Huismus	12					
		4.1.1	Nestlocaties	12				
		4.1.2	Leefgebied	12				
		4.1.3	Omgevingscheck	12				
	4.2	Gierzwaluw	13					
		4.2.1	Nestlocaties	13				
		4.2.2	Omgevingscheck	13				
	4.3	Steenuil	13					
		4.3.1	Territoria	13				
		4.3.2	Omgevingscheck	13				
	4.4	Vleermuizen	13					
		4.4.1	Verblijfplaatsen	13				
		4.4.2	Foeragerende vleermuizen	13				
		4.4.3	Vliegroutes	13				
		4.5	Marterachtigen	13				
	4.6	Amfibieën	13					
5	Effectenbeoordeling en toetsing	14						
	5.1	Huismus	14					

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Opdrachtgever is voornemens is om het plangebied bouwrijp te maken en hier een nieuwe woonwijk te realiseren. Middels een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan), uitgevoerd door BRO¹, is vastgesteld dat het plangebied geschikt leefgebied bevat voor verschillende beschermde soort(groep)en. Naar aanleiding hiervan is vervolg uitgevoerd in het seizoen van 2023, om aanwezigheid van verblijfplaatsen en (essentieel) leefgebied vast te stellen dan wel met voldoende zekerheid uit te sluiten. In dit rapport worden de resultaten van dit nader onderzoek gepresenteerd.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Zijn er nesten van de steenuil aanwezig in de betreffende bebouwing?
- Dient het plangebied als essentieel leefgebied voor de steenuil?
- Zijn er nestplaatsen van de huismus aanwezig in de betreffende woningen?
- Zijn er nestplaatsen van de gierzwaluw aanwezig in de betreffende woningen?
- Zo ja, hoeveel nestplaatsen van huismus, gierzwaluw en steenuil betreft het hier?
- Zijn er verblijfsfuncties van vleermuizen aanwezig in de betreffende bebouwing?
- Zo ja, welke soort, aantal en verblijffunctie m.b.t. vleermuizen betreft het hier?
- Zijn er nestplaatsen of leefgebied van een bunzing, wezel, hermelijn of steenmarter aanwezig binnen het plangebied?
- Dient het plangebied als essentieel leefgebied voor de rugstreeppad, poelkikker en kamsalamander?
- Leiden de werkzaamheden tot verlies of verstoring van nesten, verblijfplaatsen, of essentieel leefgebied?

- Leidt de sloop/ renovatie tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Omgevingswet en is een vergunningsaanvraag noodzakelijk?

Indien bij aanwezigheid van beschermde soorten het treffen van maatregelen noodzakelijk is, omdat de huidige verblijfplaats komt te vervallen/wordt verstoord, dan zullen deze (ten behoeve van een vergunningsaanvraag) voldoende moeten worden onderbouwd middels een separaat activiteitenplan. Hierbij moet vast komen te staan dat de functies die de gebouwen hebben voor de soort(en) behouden blijven. Ook dient te worden getoetst of de huidige staat van instandhouding van de soort(en) niet in het geding is.

Ten behoeve van het eventueel indienen van een vergunningsaanvraag dienen ook aspecten als doel, (wettelijk) belang en alternatievenafweging te worden onderbouwd. Deze eventuele vervolgfase ten behoeve van een vergunningstraject maakt geen deel uit van onderhavig vervolgonderzoek.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, laatst aangevuld 11 februari 2021). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

2 Omschrijving plangebied

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen ten zuiden van het plaatsje Winssen, in de gemeente Beuningen. Tussen de Kennedysingel, Leegstraat, Van Heemstrweg en Geerstraat is de nieuwe woonwijk geprojecteerd (figuur 1 & 2). Het plangebied bestaat momenteel voornamelijk uit agrarische percelen. Het betreft met name fruitboomgaarden en grasland. De fruitboomgaarden worden deels door windschermen omringd, ook zijn er enkele andere struiken en houtopstanden aanwezig. Verder zijn er verschillende vormen van bebouwing in het gebied aanwezig. In het noordwesten van het gebied bevinden zich twee gebouwen behorende bij de scoutingvereniging. Ook is er in het westen een bedrijventerrein aanwezig met een loods en een verharde ondergrond. Verder zijn er verspreid over het plangebied verscheidene woningen met achtertuin en schuurtjes aanwezig, samen met verschillende kleinschalige weides. In het plangebied zijn waterlichamen aanwezig in de vorm van slootjes gelegen in het midden en aan de zijanten van het plangebied. Ook zijn er twee grotere wadi's aanwezig in het noorden van het plangebied.

De figuren 3 t/m 7 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

2.2 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie wordt het dorp met ongeveer 350 nieuwe woningen uitgebreid. Hiervoor wordt, de bedrijfsloods op perceel 557, Het scoutingterrein en enkele schuurtjes op perceel 907/908, 916, 634 en 675 verwijderd. Overige woningen blijven behouden. Het plangebied wordt bouwrijp gemaakt en de fruitboomgaarden en een deel van het opgaand groen wordt verwijderd. De schuur op kavel 910, zal worden herbestemd en worden omgebouwd naar een twee onder één kap woning. Het open water in de vorm van de sloten en de wadi blijft in deze inrichting behouden. Potentieel wordt hier iets aan vergraven.

Figuur 1: Topografische kaart ligging plangebied (1:25.000)

Figuur 2: Luchtfoto plangebied en directe omgeving

Figuur 3: Scoutinggebouwen in het noordwesten van het plangebied

Figuur 4: Wadi aan de noordzijde van het plangebied

Figuur 5: De fruitboomgaarden te midden van het plangebied

Figuur 6: Aanwezige beplanting binnen het plangebied

Figuur 7: Windscherm om de boomgaarden

Figuur 8: Bomenrij gelegen aan de van Heemstraweg

3 Werkwijze

3.1 Huismussen

Ten aanzien van de huismus zijn tussen 1 april en 15 mei 2023 twee veldbezoeken uitgevoerd, met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen, in de ochtenduren tussen 8.00 uur en 12.00 uur. Tabel 1 geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor huismussen. Tijdens de veldbezoeken is gelet op de aanwezigheid van roepende huismussen. Mannetjes huismussen roepen met name in het voorjaar ('s ochtends) vaak vanaf de dakranden/goten waar hun nesten zich bevinden. Tevens is gedurende de veldbezoeken in de ochtend gelet op huismussen die (met nestmateriaal of voedsel) onder dakpannen of andere nestlocaties verdwijnen. Op basis van de veldbevindingen is bepaald of zich onder het dakpannen dak van de te renoveren woningen broedlocaties van de huismus bevinden. De onderzoeksinspanning is conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument van de huismus (BIJ12, versie 2.1 februari 2023).

Volgens de soortenstandaard kan de aanwezigheid van een nest van een huismus als volgt worden aangetoond:

- een nestindicatieve waarneming:
 - een nest of nestbouw of
 - bezoek van een huismus aan een waarschijnlijke nestplaats (nest zelf vaak niet zichtbaar, maar grassprietten of veertjes steken uit) of
 - transport van voedsel of ontlastingpakketjes of
 - bedelende jongen in nest (vlak voor uitvliegen goed te horen, steken kopjes uit nestopening).

- minimaal 1 waarneming in potentieel broedbiotoop in de periode 10 maart t/m 20 juni van:
 - een zingend mannetje (veelal op de dakrand) of
 - aanwezigheid van een paartje bij een potentiële nestplaats of
 - balts.
- Afwezigheid van broedende huismussen is aangetoond, als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei (met tien dagen tussen beide veldbezoeken) of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni geen aanwezigheid kan worden aangetoond. Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van huismussen gunstig.

Tabel 1: Bezoeken i.v.m. huismusinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Weer	Temperatuur
17-04-2023	Nestlocaties huismus	11.00 – 12.00	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	8°C
12-05-2023	Nestlocaties huismus	11.00 – 12.00	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	11°C

3.2 Gierzwaluwen

Voor de gierzwaluw zijn in de periode van 1 juni tot half juli 2023 drie veldbezoeken uitgevoerd met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen. Tabel 2 geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor gierzwaluwen. De veldbezoeken zijn gedurende de avondschemering voor zonsondergang uitgevoerd. In de betreffende periode scheren groepen gierzwaluwen langs gevels van panden waarin zich nesten bevinden. De vrouwtjes die zich op het nest bevinden beantwoorden vervolgens het “gieren” van langs vliegende groepen soortgenoten. Bovendien zijn tijdens de avondschemering vaak invliegende vogels waar te nemen. De onderzoeksinspanning is conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument van de gierzwaluw (BIJ12, versie 2.0 juli 2023).

De gierzwaluw is een trekvogel die pas vanaf eind april in Nederland terugkeert vanuit Afrikaanse wintergronden. Kolonies zijn snel herkenbaar doordat de vogels geregeld bij de nesten zwermen en roepen. Deze waarnemingen zijn echter indicatief. Het vaststellen van een broedgeval geschiedt door het waarnemen van een in- of uitvliegende vogel.

De afwezigheid van broedende gierzwaluwen kan voldoende aannemelijk gemaakt worden als er geen waarnemingen zijn verricht die duiden op de aanwezigheid van een nest na:

- minimaal 3 inventarisatiemomenten met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen
- waarvan minimaal 1 inventarisatie tussen 20 juni en 7 juli (jongen aanwezig)
- tussen 2 uur voor zonsondergang tot zonsondergang
- tijdens goede (droge) weersomstandigheden.

De veldbezoeken zijn uitgevoerd tijdens goede (droge) weersomstandigheden, wat gunstig is voor het waarnemen van gierzwaluwen (zie tabel 2).

Tabel 2: Bezoeken i.v.m. gierzwaluwinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Weer	Temperatuur
01-06-2023	Nestlocaties gierzwaluw	20.17 – 22.17	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	17°C
23-06-2023	Nestlocaties gierzwaluw	20.31 – 22.31	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	24°C
07-07-2023	Nestlocaties gierzwaluw	20.26 – 22.26	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	26°C

3.3 Steenuil

Voor steenuil zijn er in de periode 15 februari t/m 15 april drie gerichte veldbezoeken uitgevoerd. Tabel 3 geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor steenuil. De veldbezoeken zijn gedurende de avond uitgevoerd(Kennisdocument Steenuil, BIJ12).

De aanwezigheid van een territorium van een steenuil kan worden aangetoond door steenuilen met baltsroep. Nesten kunnen worden aangetoond door nestindicatieve waarnemingen zoals het bezoek van een waarschijnlijke nestplaats en transport van voedsel. Ook aanwezigheid van braakballen kan hier aan bijdragen.

De afwezigheid van steenuilen kan zijn aangetoond als tijdens drie gerichte veldbezoeken verspreid in de periode van half februari tot en met half april geen aanwezigheid kan worden aangetoond. De inventarisatie moet bij voorkeur tijdens goede weersomstandigheden en in een geschikt biotoop plaatsvinden. De beste momenten om te inventariseren zijn 's avonds en 's nachts.

De veldbezoeken zijn uitgevoerd tijdens goede weersomstandigheden, wat gunstig is voor het waarnemen van steenuilen (tabel 3).

Tabel 3 Bezoeken i.v.m. steenuil inventarisatie

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Zon onder	Weer	Temperatuur
09-03-2023	Territoria steenuil	19.30-21.30	18.30	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	8°C
20-03-2023	Territoria steenuil	19.50-21.50	18.49	Wind gemiddeld 2 Bft Zwaar bewolkt Geen neerslag	8°C
11-04-2023	Territoria steenuil	21.10-23.10	20.13	Wind gemiddeld 2 Bft Zwaar bewolkt Geen neerslag	10°C

3.4 Vleermuizen

Voor vleermuizen zijn in de periode 15 mei tot en met 30 september 2023 in totaal vijf aanvullende veldbezoeken uitgevoerd. Dit betreft de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van een onderzoeksgebied gebruik kunnen maken. Gedurende de periode 15 mei tot en met 15 juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. Vanaf eind juli vallen de kraamkolonies uiteen, verspreiden de vrouwtjes zich en gaan op zoek naar het gezelschap van baltsende mannetjes. Winterverblijfplaatsen zijn zeer lastig aan te tonen. Van zomerverblijfplaatsen, kraamverblijven en paarverblijfplaatsen mag zekerheidshalve aangenomen worden dat deze ook als winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst).

De laatvlieger heeft als enige soort geen standaard invliegtijd. Het zwermgedrag is bij deze soort ook korter en kan al plaatsvinden vanaf 1 á 2 uur na het uitvliegmoment. In de periode 15 mei tot en met 15 juli hebben twee gerichte avondrondes (tot circa 2 uur na zonsondergang) plaatsgevonden met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomer- en kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger. Hiervan dient er één avondronde in juni plaats te vinden. Daarnaast heeft er in de periode mei – juli tevens een ochtendronde (vanaf circa 2 uur voor zonsopkomst) plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Deze bezoeken zijn uitgevoerd met 1 onderzoeker per veldbezoek, om minimaal 75% van de bebouwing te kunnen overzien. Vervolgens hebben in de periode 15 augustus tot en met 30 september twee avondrondes, met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van de functie paarverblijfplaats. Omdat de vleermuizen bij deze bezoeken gedurende langere tijd baltsend rond hun paarverblijfplaats aanwezig zijn kunnen deze bezoeken door één onderzoeker per veldbezoek worden uitgevoerd. Tabel 4 geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor vleermuizen.

De inventarisatiemethode is conform de richtlijnen van het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Dit protocol schrijft voor dat de onderzoeksinspanningen afhankelijk zijn van de te verwachten soorten en functies. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. In het bijzonder wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties of soorten wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen. Tijdens de twee laatste veldbezoeken is voornamelijk gelet op sociale geluiden. In de periode 15 augustus tot en met 30 september produceren mannetjes vleermuizen sociale geluiden vanuit een verblijfplaats of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector (Petersson M500-384) met opnamemogelijkheid en weergave van sonogrammen. Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitsel kan geven.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. De weersomstandigheden voldoen aan de protocollaire eisen voor vleermuisonderzoek: temperatuur niet lager dan 12 °C, de windsnelheid niet meer dan 3 Beaufort en geen sprake van neerslag (zie tabel 4).

Tabel 4: Bezoeken i.v.m. vleermuisinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Zon op/onder	Weer	Temperatuur
29-05-2023	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	21.40-23.45	21.43	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	17°C
23-06-2023	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	22.00 – 00.00	22.01	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	24°C
01-08-2023	Vleermuizen ochtend (zomerverblijf)	04.00 – 06.00	05.59	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	15°C
28-08-2023	Vleermuizen (paarverblijf)	21.30 – 23.30	20.34	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	18°C
19-09-2023	Vleermuizen (paarverblijf)	23.00 – 01.00	19.45	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	17°C

3.5 Marterachtigen

Om aanwezigheid van de bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter binnen het plangebied aan te tonen dan wel uit te sluiten wordt gebruik gemaakt van twee wildcamera's waarvan één een struikrover. Aan de westzijde van het scoutingterrein is de struikrover geplaatst. In midden van het plangebied, langs de sloot, is de andere wildcamera geplaatst. Op het terrein is veel begroeiing aanwezig waardoor het gebied geschikt is als leefgebied voor de marterachtigen (figuur 9). Bij de cameraval wordt gebruik gemaakt van een lokstof middels een blikje sardines. Deze methode is bij uitstek geschikt om de bunzing en steenmarter te inventariseren. Daarnaast zijn sporenbuizen geplaatst, waarbij een witte plank in een pvc buis wordt gelegd. In het midden van de plank bevindt zich een stempelkussen met inkt (houtskoolpoeder en paraffineolie). De buizen zijn in hogere vegetatie gelegd. Er zijn 20 sporenbuizen geplaatst. Sporenbuizen zijn geschikt voor onderzoek naar wezel en hermelijn. Conform de eisen gesteld in de Handreiking Kleine Marters (Provincie Noord-Brabant, 2017) hebben de materialen gedurende ruim 6 weken gelegen, van 15 mei tot en met 28 juni. De cameravallen zijn om de drie weken gecontroleerd, waarbij de SD-kaart en batterijen vervangen zijn. De sporenbuizen zijn tussendoor gecontroleerd en schoongemaakt.

3.6 Rugstreeppad, poelkikker en kamsalamander

Voor de rugstreeppad is middels drie bezoeken in de periode half april t/m mei en half juni tot begin augustus, op warme, broeierige avonden na regen geluisterd naar kooractiviteit. Dit vond plaats vanaf 1 uur na zonsondergang tot 02.00 uur. Bij de bezoeken is ook gezocht naar eisnoeren, larven, juvenielen en adulte rugstreeppadden.

Voor de poelkikker is middels twee bezoeken in de periode mei t/m september overdag gezocht naar volwassen dieren. Deze zijn met een schepnet gevangen en moeten in de hand gedetermineerd worden.

Voor de kamsalamander zijn 3 bezoeken uitgevoerd in de periode april – augustus uitgevoerd. Bij deze avondbezoeken is middels een zaklamp gezocht naar adulten, juvenielen en eitjes. Waar nodig is een schepnet gebruikt (tabel 5).

Figuur 4: Locatie martercamera (rood) en sporenbuizen (paars)

Tabel 5: Bezoeken i.v.m. amfibie inventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Zon op/onder	Weer	Temperatuur
29-05-2023	Rugstreeppad en kamsalamander	22.50-23.50	21.47	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	17°C
23-06-2023	Rugstreeppad en kamsalamander	23.00 – 00.05	22.04	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	24°C
07-07-2023	Rugstreeppad en kamsalamander	23.00 – 00.00	22.00	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	27°C
02-08-2023	Poelkikker	8.00-10.00	21.29	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	18°C
31-08-2023	Poelkikker	10.00 – 12.00	20.30	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	18°C

4 Resultaten

4.1 Huismus

4.1.1 Nestlocaties

Tijdens de veldbezoeken zijn in totaal vier nestlocatie van huismus waargenomen in de bebouwing van de scouting in het noordwesten van het plangebied zie figuur 5. Het betrof een nestlocatie onder het pannendak van het noordelijke gebouw, aan de noord- en zuidzijde, welke via de dakgoot bereikt werd. Ook is er een verblijfplaats in het zuidelijke scoutinggebouw aangetroffen. Deze huismussen werden aangetroffen in de ventilatieschacht in de oostelijke gevel van de bebouwing. Gedurende het veldbezoek werd hier een roepend mannetjes waargenomen en vloog er een vrouwtje in en uit.

4.1.2 Leefgebied

Het groen rondom de scouting werd regelmatig bezocht door huismussen. Met name de beukenhaag tussen de twee gebouwen, en het groen in het westen op de grens van en naast het plangebied werd veel bezocht. Ook de tuinen aan de overzijde werden bezocht.

4.1.3 Omgevingscheck

De huismus is een soort die zowel voorkomt in de stadcentra als op het platteland, maar een voorkeur heeft voor bebouwde gebieden. Hierbij heeft huismus als vaste rust- en verblijfplaats en nestlocatie een voorkeur voor woningen die openingen hebben die toegang verlenen tot geschikte nestlocatie tussen het dak en het dakbeschot met tevens voldoende groen in de omgeving van de woningen. In de omgeving zijn nog meer aangrenzende woningen aanwezig welke een pannendak hebben waar huismussen onder kunnen nestelen. In de woningen aan de Kennedysingel 1 en 5 zijn vier huismusnesten aangetroffen. Eén nest aan de Kennedysingel 5 en de overige drie nesten aan de Kennedysingel 1. Verder is er nog 1 nest gevonden aan de Molenstraat 31a, Molenstraat 33 en de Jan van Harenstraat 7.

Figuur 5: Locatie huismusnesten (geel) bij de scouting bebouwing in het noordwesten van het plangebied

4.2 Gierzwaluw

4.2.1 Nestlocaties

Tijdens geen van de veldbezoeken zijn gierzwaluwen waargenomen binnen of in de directe omgeving van het plangebied. Er kan redelijkerwijze worden aangenomen dat er geen nestlocaties van gierzwaluwen aanwezig zijn binnen het plangebied.

4.2.2 Omgevingscheck

Wel zijn er overvliegende gierzwaluwen in de omgeving van het plangebied waargenomen. Deze vlogen hoog over het plangebied, hierdoor is aan te nemen dat deze gierzwaluwen geen verbinding hebben met de bebouwing binnen het plangebied.

4.3 Steenuil

4.3.1 Territoria

Tijdens geen van de veldbezoeken zijn steenuilen waargenomen binnen of in de directe omgeving van het plangebied. Er werd niet gereageerd op de geproduceerde baltsroepen. Er kan redelijkerwijze worden aangenomen het plangebied niet dient als territoria van de steenuil.

4.3.2 Omgevingscheck

In de woonwijk ten noorden van het plangebied zijn tijdens een van de vleermuisrondes sociale roepjes van de steenuil waargenomen. Deze waren echter zo ver van het plangebied verwijderd dat geconcludeerd kon worden dat het leefgebied van de steenuilen niet binnen het plangebied valt. Vermoeden is dat deze aan de noordrand van Winssen is gebonden.

4.4 Vleermuizen

4.4.1 Verblijfplaatsen

Tijdens de veldbezoeken zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen in bebouwing binnen het plangebied. Er kan om die reden redelijkerwijze aangenomen worden dat er geen verblijfplaatsen van de vleermuis aanwezig zijn binnen het plangebied.

4.4.2 Foeragerende vleermuizen

Tijdens vrijwel ieder veldbezoek zijn enkele (5-8) foeragerende gewone dwergvleermuizen rondom het groen in het plangebied aangetroffen. Later in de avond trokken deze weg en vloog er slechts incidenteel een individu over. Gezien de vleermuizen hier niet de hele avond aanwezig waren en regelmatig een kwartier of langer verdwenen is het niet de verwachting dat het plangebied essentieel foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis betreft. Daarnaast is er in de directe omgeving genoeg groen aanwezig dat kan dienen als foerageermogelijkheid. De voorgenomen plannen zullen niet leiden tot een afname in essentieel foerageergebied.

4.4.3 Vliegroutes

Tijdens de veldbezoeken zijn in de directe omgeving geen eenduidig vliegpatronen aangetroffen welke door meerdere individuen werd gevolgd.

4.5 Marterachtigen

Tijdens het onderzoek zijn geen waarnemingen gedaan van de wezel, hermelijn, bunzing of steenmarter binnen het plangebied. Wel zijn er met de camera's waarnemingen gedaan van onder andere katten, egels, een haas, eenden en meerde muizen (figuur 6). Met de sporenbuizen zijn uitsluitend muizensporen aangetroffen, deze sporen zijn te herkennen aan het stippenpatroon die gevormd wordt door de vingertoppen van de muizen (figuur 7). Er kan redelijkerwijs worden aangenomen dat geen kleine marterachtigen binnen het plangebied aanwezig zijn.

4.6 Amfibieën

Tijdens de veldbezoeken zijn geen beschermde soorten amfibieën aangetroffen. Er zijn geen waarnemingen gedaan van poelkikker, rugstreeppad of kamsalamander. Tijdens de bezoeken zijn wel waarnemingen gedaan van kleine watersalamander (larven), bastaardkikker (jonge en adulte individuen), en bruine kikker (larven). Ook waren drie- en tiendoornige stekelbaarsjes aanwezig.

Figuur 6: Haas waargenomen in het midden van het plangebied

Figuur 7: Muizensporen op de sporenbuizen

5 Effectenbeoordeling en toetsing

5.1 Huismus

Tijdens de onderzoeksrondes zijn er vier verblijfplaatsen van de huismus aangetroffen in de scoutinggebouwen in het noordwesten van het plangebied. Bij sloop of renovatie van de gebouwen kunnen de aanwezige nesten verloren gaan. Dit betreft een overtreding van artikel 11.37 Bal, lid 1b van de Omgevingswet. Daarnaast gaat door het verwijderen van het groen geschikt foerageer- en rustgebied verloren. De hoeveelheid geschikte heggen en struiken rondom de scouting is beperkt. Het betreft met name te hoge bomen en te lage struiken. de geschikte struiken zijn onderdeel van het leefgebied van de huismus. Rondom het plangebied hebben de tuinen van Kennedysingel 6, Jan van Harenstraat 14 en Molenstraat 29 geschikte tuinen met genoeg groen dat kan dienen als alternatief foerageergebied. Dit werd reeds door de huismussen benut. De hoeveelheid te verwijderen geschikt groen binnen het plangebied is hierbij relatief beperkt.

5.2 Gierzwaluw

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen van de gierzwaluw gedaan. Negatieve effecten op de gierzwaluw en een overtreding is van een verbodsbepaling van de Omgevingswet is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.

5.3 Steenuil

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen van de steenuil gedaan. Negatieve effecten op de steenuil en een overtreding is van een verbodsbepaling van de Omgevingswet is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.

5.4 Vleermuizen

Binnen en in de omgeving van het plangebied zijn geen rust- en verblijfplaatsen van een vleermuissoort waargenomen. Er gaan bij werkzaamheden geen rust- en verblijfplaatsen verloren. Wel zijn er foeragerende vleermuizen waargenomen bij de bomen in het noordwesten van het plangebied en in het oosten naast het scoutingterrein. Deze bomen zullen echter behouden blijven. Overtreding van een verbodsbepaling van de Omgevingswet met betrekking tot een vleermuissoort is uitgesloten.

5.5 Marterachtigen

De gevonden resultaten wijzen niet op een mogelijke aanwezigheid van de wezel, bunzing, hermelijn en steenmarter binnen het plangebied. De aanwezigheid van de marterachtigen is dan ook redelijkerwijs uitgesloten.

5.6 Overige soorten

Andere diersoorten als vogels, zoogdieren en amfibieën kunnen in het plangebied aanwezig zijn. Hiervoor geldt de zorgplicht. Dit houdt in dat men zorg moet dragen voor aanwezige individuen, ook algemene soorten. Men moet deze dieren de tijd geven om het plangebied te verlaten. Weinig mobiele soorten als egel of pad kunnen met beleid naar buiten het plangebied worden verplaatst.

Daarnaast zijn broedende vogels en hun nesten tijdens het broedseizoen beschermd. Geadviseerd wordt om het opgaand groen binnen het plangebied buiten het broedseizoen te verwijderen, om verstoring van broedende vogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt gemiddeld van half maart tot half augustus. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval.

6 Conclusie

In de scoutinggebouwen aan de Kennedysingel zijn vier nestlocaties van de huismus aangetroffen. De sloop van de bebouwing is vergunningsplichtig. Hiervoor dient een vergunning aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag, in dit geval de Provincie Gelderland.

Daarnaast dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen:

- De kap van het opgaand groen dient buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van half maart t/m half augustus;
- Met betrekking tot de zorgplicht dienen eventueel aangetroffen dieren tijdens de werkzaamheden de kans te krijgen om het plangebied zelfstandig te verlaten. Bij soorten als egel en gewone pad kunnen de dieren met beleid verplaatst worden naar een veilige plek buiten het plangebied.

Tabel 4: Overzicht aanwezigheid beschermde soorten en te nemen type maatregelen

Soortgroep	Aanwezig	Aantal	Overtreding	Maatregelen
Huisumus	Ja	4 nesten	Mogelijk	Afhankelijk van de invulling van de werkzaamheden zal worden bepaald in hoeverre het treffen van maatregelen dan wel het aanvragen van een vergunning aan de orde is
Gierzwaluw	Nee	-	Nee	-
Steenuil	Nee	-	Nee	-
Vleermuizen	Nee	-	Nee	-
Marterachtigen	Nee	-	Nee	-
Overige soorten ²	Mogelijk	-	Te voorkomen	Rekening houden met broedseizoen en zorgplicht

² Dit betreft soorten die niet honkvast zijn en/of waarvan de nest/verblijfplaats niet jaarrond is beschermd. Echter mogen de nesten/verblijfplaatsen met eieren of jongen niet worden verstoord/verwijderd. Hieromtrent dient per complex de situatie qua planning en werkzaamheden te worden afgestemd met de begeleidend ecoloog.

7 Bronnen

- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Kennisdocument Huismus, versie 2.1 BIJ12 februari 2023
- Kennisdocument Gierzwaluw, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021) Vleermuisprotocol 2021, januari 2021.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2018. Vogelatlas van Nederland. Kosmos Uitgevers, Utrecht.

8 Verklarende Woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een vergunningsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn/haar kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Vergunning

De Omgevingswet is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Omgevingswet een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een vergunning benodigd zijn. Een vergunning is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Omgevingswet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Omgevingswet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door de vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Amsterdam

Rhijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
+31 (0)20 506 19 99

Boxtel

Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
+31 (0)411 850 400

Venlo

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
+31 (0)77 373 06 01

info@bro.nl
www.bro.nl

